

Секція: Міжнародна економіка

КАМ'ЯНЕЦЬКА О.В.

к.е.н., доцент кафедри міжнародної економіки
Київський національний торговельно-економічний університет
М. Київ, Україна

РОЛЬ ДЕРЖАВНОЇ ПІДТРИМКИ ЕКСПОРТНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ НЕСТАБІЛЬНОСТІ СВІТОВОЇ ЕКОНОМІКИ

В сучасних умовах нестабільності світової економіки та ускладнення міжнародного обміну, пріоритетною для держави стає задача зміцнення позицій національних експортерів на зарубіжних ринках. Тривала криза світової економіки призвела до загального зниження платоспроможного попиту, загостренню конкурентної боротьби, зміни пріоритетів та орієнтирів розвитку, збільшення уваги до експортної діяльності національних компаній. Протягом останніх років, уряди більшості країн не тільки реалізують різні заходи з метою припинити падіння виробництва та зберегти реальний сектор економіки, але й активізують свої дії з підтримки національних експортерів для зміцнення їх конкурентних позицій на зовнішніх ринках [2].

В умовах інтернаціоналізації та глобалізації господарської діяльності з посиленням значущості міжнародних економічних відносин, зростає роль зовнішньоекономічної політики в системі державного регулювання. Зовнішньоекономічна політика держави являє собою цілеспрямовану комплексну програму дій законодавчої та виконавчої влади щодо розвитку і підвищення ефективності всієї сукупності зовнішньоекономічних зв'язків. З зовнішньоекономічною політикою держави тісно пов'язане державне регулювання зовнішньоекономічної діяльності, яке спрямоване на вирішення стратегічних завдань національної економіки і зміцнення зовнішньоекономічного комплексу країни.

Зовнішньоекономічна політика держави є визначальною складовою частиною зовнішньої політики країни, важливим засобом зміцнення національної економічної безпеки. Часто уряди країни формують зовнішню політику держави, розвивають зовнішньополітичні зв'язку, приймають ті чи інші важливі політичні рішення та ініціативи, ґрунтуючись на вимогах зовнішньоекономічної політики, залишаючи «за дужками» етнічні, релігійні, культурні та інші чинники.

Зовнішньоекономічна політика тісно пов'язана із внутрішньою стратегією економічного і соціального розвитку країни, та основні принципи зовнішньоекономічної політики країни повинні базуватися на особливостях економічної ситуації. Одночасно зовнішньоекономічна політика суттєво впливає на зміст і темпи здійснення внутрішньої соціально-економічної політики і може ефективно сприяти реалізації внутрішніх соціально-економічних програм. Результати реалізації зовнішньоекономічної політики впливають на структуру і динаміку інвестицій, темпи розвитку, ефективність суспільного виробництва.

Незважаючи на діяльність СОТ, усі національні компанії, виходячи на зовнішні ринки, стикаються із значними складнощами та ослабленням своїх конкурентних позицій за рахунок додаткових витрат, а також у зв'язку із несприятливими тенденціями в розвитку глобальної економіки, несприятливими факторами глобальної конкуренції [1].

Дослідження свідчать, що в економічних взаємовідносинах різних країн все більше проявляється протекціонізм, в тому числі й в розвинених країнах (в сфері торгівлі сільськогосподарською продукцією, продукцією легкої промисловості, металургії), розвинених із країнами, що розвиваються (експорт промислових товарів в країни, що розвиваються), між країнами, що розвиваються (товари традиційного для цих країн експорту). На сьогодні економічний потенціал набагато більше залежить від інституціональних параметрів, які значною мірою формуються під впливом уряду та, якщо країни намагаються залучити на міжнародному рівні мобільні фактори виробництва,

уряди країн повинні вступити в інституціональну конкуренцію з іноземними урядами. В будь-якому випадку держава повинна приймати участь в економічних процесах, виступаючи гарантом господарської діяльності компаній та формувати нормативно-правову платформу ведення бізнесу, забезпечувати чесну конкуренцію та однакові умови господарювання для усіх суб'єктів, сприяти ресурсозбереженню, інноваційному розвитку, підвищенню конкурентоспроможності та ефективності функціонування національної економіки.

Враховуючи особливості сучасних постійно трансформуючих глобальних та регіональних ринків, постійно виникають нові бар'єри входу на ці ринки та нові ризики зовнішньоекономічної діяльності, пов'язані із сучасною політичною та макроекономічною нестабільністю, діяльністю транснаціонального бізнесу держава повинна відстоювати позиції національних компаній, надавати підтримку компаніям-експортерам, вирівнювати умови конкуренції для усіх господарюючих суб'єктів, вирівнювати існуючі диспропорції. Ці функції лежать в основі державної підтримки в сфері зовнішньоекономічної діяльності [3].

Практично всі розвинені країни швидко відреагували на зміну світової кон'юнктури в період кризи, провівши заходи по модернізації своїх національних систем підтримки експорту, збільшивши їх гнучкість і комплексність використовуваних механізмів. Україна, нажаль, також не залишилась осторонь світової кризи, тому переймання світового досвіду підтримки експортерів для країни є одним із пріоритетних напрямків у формуванні стратегії зовнішньоекономічної діяльності. Таким чином, метою подальших наукових досліджень є визначення існуючої в Україні системи сприяння розвитку експорту та пропозиції щодо напрямків її вдосконалення.

Список використаної літератури:

1. Белл Д. Грядущее постиндустриальное общество. Опыт социального прогнозирования/пер. с англ. 2-е изд., испр. И доп. М.: Academia, 2004. 788 с.

2. Отчет ООН «UN Global E-Government Survey 2010». URL: http://www.unpan.org/egovkb/global_reports/08report.htm. (дата обращения: 30.06.11).

3. Римарева Л.М., Лукач А.В., Путь Н.М. Державна підтримка експортної діяльності в зарубіжних країнах та в Україні <http://www.niss.gov.ua/articles/1187/>